

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 8 October 1776. Tisdagen. No 80.

Sötheborgs Allehanda.

Paris d. 23 Sept. Gref de St. Germain har begärt, utom de wanlige inkomster, som af sit Krigs-departement, en summa af 3 millioner til troppars wärfwande, som Hans Maj:é bewillat. Utrustningarne i Brest äro så wida fullbragte, at alla Sid-Capitainer och andre Officerare sådt befällning at begifwa sig dit. = Salerne mellan Spanien och Portugal taga ej den gynsamme tour, och wärdt Ministerium låter ej tydliggen märka sin benägenhet, at understödja Spanska Hofwet i den fördrade satisfaction. = Americanen Hr Dean tyckas wäl icke hafwa någon underhandling med wärdt Ministrar; men man tror han confererar ända med Hr Beau-marchais angående Coloniernes angelägenheter. Wist är, at mycket Sewar och Krigs-behof anskaffas. Hr Dean har upköpt i St. Etienne 10,000 Sewar, som inspek-pas så: America.

London d. 17, 20, 24 Sept. Man har beständigt den förtretliga noticen, at Americana Kapare ökas til antal, både i Westindiska och andre farwatten, samt at de, dagadt brukad förfigtighet och betäckning af Hwlogs-skeppen, borttaga åttillige af wärdt Goopwaerdie skepp. = Antalet på Coloniernes reguläre Troppar är för utsatt til 97905 man; men i April woro ej stort öfwer hälften deraf i wapen. = Det i Philadelpha inwätrade Postwäsendet besordrar rörelsen i allmänhet, och kommer i synnerhet til påf wid närwarande Militairiska anstalter. = De hwhite Inwä-narne i Colonierna bestiga sig efter Congressens gjorda öfwerräkning til 3026000. = Gen. Dummore har gjort sig så förhatelig hos Americanerne, at Congressen såges utsatt et præmium af 500 P:d för den, som lemwar honom dödd, eller lefwande i des händer. = I Philadelpha är öfwerfödd på lifsföräd. = I Irland får man betala för en Recrut 3 Guineer och en Krona. = Någon förändring tros wara föregången i Ministeren wid sista Råds-församling i St. James, eller något annat af wigt, som undanhålles allmänhetens kundskap. = Sista berederna ifrån Horverne menas angå förlitning med Colonierna. = Til följe af senast indorumen underrättelse, äro så wäl sista Convoyen under Adm. Howe och Commendeur Hotham, som Admiral Parker med sina Skepp och Gen. Clintons troppar ifrån Wirginien, framkomne och församlade på Staten Ln. Til dem hafwa och stött en stor myckenhet Americaner; så at Armeen på detta ställe ståtades 35000 man stark. Lord Howe har först tilbudet Gen. Washington förlitning, men uppå erhåller affslag satt sig i nödig författning at forderligast angripa Staden New York och Des retranchement. = Operationerne i Canada under Gen. Carleton gå långsamt, i anseende til de gamla hinderligheter. = I alla 3 Konunga-Riken fortsättas Krigstrustningarne med alt allwar, wid National-Tropparne och Marinen; och talas mer än för om flere frammande Troppars antagande. = De Wilde i America hafwa ändrat sin wälwilja emot Regeringen, som tillskrifwes den nya Lagbok som utkommet, hwars grund-Ärtiklar tillstodja Samwets friheten och besordra Handel. Wid Americanse tropparne stola redan befinna sig wilde Indianer til et antal af 17000. = Det förwa ryktet om Ny Yorks eröfring håller ännu uti.

Grenoble d. 18 Sept. Den 13 dennes om morgonen hände den olyckan, at

Härrarande, för fattige barn inrättade Skolhuset, medelst g'undens underfigning
sätt in, och i sället begrof 15 barn af 71, som word wid detta tillfälle i huset. De
öfrige, några och femtio til antalet räddades och utdregos, dock större delen skade-
de til armar och ben. Regeringen gör berömtwärd anstalt at trösta de olycklige bar-
nen och deras bedröfwade Föräldrar.

Rom d. 11 Sep. Corilla får dyrt umgälla sin Kröning och har på befallning
mått flytta. Des i Koppar stufna portrait är förbudet på alla orter, och Magistra-
ten tillsagd at ej utfärda Krönings Patentet. Aldrig trodde man at en så låt krona
skulle wäckt så stora omskändigheter. Pasquillerne äro så oförskämde, at Riksstraff
utfättes för Författarene. Påsweliga stolen har fått ny handel med Spanien för
Ex-Jesuiterne stull, som erhålla inemot sin förra frihet.

Stockholm d. 30 Sept. Imellan den 16 och 20 nästkommande October, be-
gynna Fragtwagnarne at afgå härifrån. Inga Passagerare få tills widare medfölja.
Warorne emottagas förseglade, emor qvitto, uti General-Fragtwagns-Contoiret
uti Smbdragaren Olbenbutgs hus på Norrebro. En wagn går igenom Södertelje,
Strengnäs, Ekilstuna, Arboga, Sjöbro, Hofwa, Mariästad, Lidköping, Wenne-
borg, och til Göteborg. Den andra igenom Södertelje, Nyköping, Norrköping,
Linköping, Grenna, Jönköping, Halmstad, Laholm, Engelholm, Helsingborg, Lands-
Erona och Lund til Malmö; Den tredje igenom Södertelje, Nyköping, Norrköping,
Linköping, Grenna, Jönköping, Eköb, Werid, Christjansstad til Nya. Framdeles
kommer den fjerde at afgå igenom Esköping, Wessersås, Köping, Örebro och Chri-
stinehamn til Carlstad. Den femte igenom Sala och Hedemora til Fahlun; Den
fette igenom Södertelje, Nyköping, Norrköping, Söderköping, Westervik, Wim-
merby, Salmar, CarlsErona til Carlshamn. Den sunde til Gese igenom Upsala.
Dessa wagnar gå sedan samma wägen tillbaka. Fragten betalas efter wigt, enligt
tryckt Taxa.

J. Bernoulli, en för sin Medicin och Mathematique berömd Schweizare, har
på et ställe gamla märkwärdigt raisonnerat öfwer wåra kroppliga delars beständiga
omwärling. Et utdrag deraf torde finnas nyttigt för åtskillige Läsare. Sanctorius
har igenom 20 års försök på sig self sunnet, at hos en frisk Människa som niuter
8 stålpond söda om dagen, förwandlas en femtionde del deraf, eller 5 3/25:te del
lod, dageligen til hennes Substance, men alt det öfrige går åter bort genom urdunst-
ning och excrementer. Om nu, i stället för denna tilwärt, 5 3/25:te del
afgingo dageligen ifrån kroppens gamla Materia; så skulle en Människa, som wäger
150 stålpond, inom 2 år och 208 dagar hafwa en aldeles ny kropp och inter igen
af den gamla.

Men, säger Bernoulli, sakten förhåller sig icke så. Ty det som dageligen afgår,
afgår icke alienast från wår kroppens gamla Materia, utan och ifrån den nya. Om
man föreställer sig et fat, som innehåller uti sig 150 stålpond watten, hwartur 5
3/25:te del lod astarvas på första dagen, men deremot afwen så många lod win
gjutas til i stället; så skal det som på 2:dra, 3:dje, 4:de och söljande dagar, i lika
wigt afgår, nu mera icke wåra et rent, utan med win alt mer och mer upblandade
watten. Men af 150 stålpond eller 4800 lod watten blifwa, efter årets slut, allenast
3251 lod watten öfriga; som blifwer i 4800 lod, nämligen 1549 lod måste wåra win.

Såter man nu wår kroppens gamla materia i stället för watten, och kroppens
nya materia i stället för win; så smälter efter 1 års förlopp den gamla bort til
3251 lod, eller 101 stålpond 19 lod, utaf kroppens 150 stålpond eller 4800 lod;
det öfriga, nämligen 1549 lod, eller 48 stålpond och 13 lod, som är nästan 1:3 del

Blifver en ny substance. Man kan fördenstul säga, at vår Kropps gamla materia nästan til en half del flugel sin väg efter 2 år, och at andra hälften då är ny, samt at efter 10 år är knapt en 50:de del af den gamla kroppen kvar.

Wille wi fördela uträkningen på vår Kropps olika materia: så lät oss antaga flytande delar 20, mjuka 70, knogar och ben 60 Rålpund. Låt det flytande fluga bort 2 gånger så hastigt som det mjuka, och det mjuka 10 gånger så hastigt som benen: så kan man jämnödra Materien 20, 70, 60, eller 2, 7, 6, med hastigheter 20, 10, 1, deraf proportionen 40, 70, 6, eller 20, 35, 3, upkomma. När fördenstul 20 lod afgå från vår flytande materia, så förlorar den mjuka 35 lod, och benen 3 lod. Alltså komma de på 1 år afskände 1549 lod at fördelas efter denna proportion: 514 2/29: del 3 lod flytande materia, 934 18/29: del 3 lod mjuka, 80 16/29: te del 3 lod af den hårda eller benen.

Men skulle inget ting afgå i skället för den mängd som kroppen tillfreds dageligen och hwarigenom han såde en dagelig tillväxt af 5 3/25: te del 3 lods wigt: eller om han finge tillbaka, hvad honom tid efter annan afgådt; så skulle en 80 års man swäras med en kropp som wägd 3650 Rålpund, och således den förre massan af 150 Rålpund förökas til mer än 24 gånger, hwilket är orimligt.

*J Frågås, om det böe tillåtas at Jwänarne här i Staden belassas utför husen och på sine gator med stora göddel- eller mudderhögar, och at det hela tiden så koninueras, utan at synlige någon anstalt fogas til deraf borttagande; hwarigenom icke allenast en och hwar märkeligen hindras til sin handtering, utan och i synnerhet höreiden torde lätteligen genom en detta medföljande elak stank hånda, at swära och smittosamma sjukdomar orsakas.

*J Inføres på begäran.

Twungen Frågwis.

Fortsättning af Skunnoghetens Fator. (Se föreg. N:o 79.)

Hon umgicks i et af dese Husen, hwarest hon plögade en nära wännskap med Madame Dubois, en Fru af utmärkt goda egenheter, och högeligen älskad af sin Man. De hade så, men utvalda wänner, hwarfen baldantare, Petits Maitrar, eller Coquetter, utan dygdigt, ärbart och förnustigt folk. Doct hade de stundom påhälsning af en ung Herre, som ei liknade det öfriga sällskapet, men som de måste låta, emedan hans Far gjort Fru Dubois stora tjenster. För öfrigt kom han sålän, ty han, som andre des likar, trufdes ej gärna i sällskap med dem, som woro af olika tänkesätt; men, då han en gång hade sedt Julia der, blef han litigare i sine besök. Han war en yngling af 24 år, förderfwad til hjerta och seder, en stor häre och fullkomlig Sprethöf. Oförmögen at tala med förnuft, hö: de han ingen ting håldre, än galenskap. Sin egen dom, som war ansenslig, brukade han til lidelighet och förstassande af de gröfre och säagtige nöjen. Försmädare och lögnagtig, ruinerade han et Fruntimers rykte, så snart han en gång waret i des sällskap, genom skept af faveurer, dem han ofta albrig erhåller; Han låg ej illa ut, förstod konsten at wäl wissa och spegla sig, at taga en pris med grace, säga tusende små rosligheter, och upprepa de wanlige smicker-lärorne hos de Råna. All detta, som gjör en Mansperson wederskyggelig hos et förnustigt och wäl educerad Fruntimer, men behagar de behagssuke, och sådana, som likt Julia mysk gåde in i werlden, som sela i urskitning, låta sig intaga af glitter, hålla för gwickhet et tomt och superficielt prat, alt detta lats hos Melidor. Hon såg honom, hon förundrade hans manerer och årbördor. Wand at leswa inspererad och så afflag på hvad hon begärte, kunde denna ynglingens tjensttaglighet och sorgsällighet at behaga ända til minsta ovanständigheter, ej annat än förtjusna henne. Han såg sin seger, och det selade honom endast

utsvägar at betiena sig af den samma. Han war för swag at behålla hemligheten hos sig self, utan gjorde födroende deraf til sina wänner, bröder af lika halt och frägd. De lyfönskade honom, och Julia bles ifrån den dagen et offer för deras skändelige ondömen.

(Fortsättu. härnäst.)

Götheborg. I går aftons tog den lysande Lykt-Förättningen sin början, enligt Kundgjörelse och befallning derom, wid 10 dal. Sants wite, för den, som efter utprägning war ålagd at hålla Lykta, och ej derutinnan fullgjort sin skyldighet. På några Sator saknas icke des mindre Lyktor på en del hus, förmodeligen i brist af tidig omsorg om deras anskaffande. Utsigten af denna försättning är både prydelig och gagnelig, så at man wäntar des widare fullkomnande och bestånd, til denne Stads nuwarande Magistrats och Borgerstaps förtjenta heder och beöm.

Windens förändring: Winden war d. 4 Syblig och Sydwest. D. 5 Syblig. D. 6 varierade från Sydost til Nordlig, D. 7 från Sydlig til Ostlig och Nordlig.

Berel=Cours d. 2 Octobr.

London 70 en half = = = Dal. R:mt.

Amsterd. 65 = = = = Mark R:mt.

Kundgjörelser.

Vice Pastorn Herr Mag. Hummel är flyttad ifrån, för detta Guldarbetaren Grals hus, til Hörnhuset på Wallgatan, wid wästra hamnen, gent emot Herr Hof-Rätts-Rådet Buschs hus.

Stewarnas hwar och en för en liten Gåse, som i flera namn brukar at låna pengar, at ej någon må lemna honom några; I widrig händelse må de stylla sig selfwe, om de blifwa bedragne.

Afledne Probstens och Kyrkoherdens i Kungälf Herr Mag. Fabian Hilleströms wackra Boksamling kommer at försälgas genom Auction uti Communieters huset härstädes, i morgon, som är Onsdagen, eller d. 9 October, kl. 10 förr och kl. 3 eftermiddag. Trykta Register bekommas derstädes nu förut och under Auctionen.

På en Jagt här i Hamnen wid lilla Torget, finnas goda Pommeriska Äpplen til köps för billigt pris.

Hos Utgifwaren kunna felande Numror af Götheborgs Allhanda, för bägge förra årens gångarne, erhållas. Äfwen ock et stycke af Castellionis Biblia Latina från början af Exodus til slutet af Samla Testam. til 2 dal. Wolfii Cura Critic & Philog 5 band i Pergament. 22 dal. Luth Lilla Catechesm. med Paulini Gothi. Arch. Ubsal. Exegesis. 4:to Ubsal. 1642. 16 öre. Turkischer Kirchen Staat, mit Mahomets leben. Griechischer, Abyssinischer Tartarischer, Persianischer, Samaritanischer, Arminischer oc. Kirchen Staat und Santis Zustand der Religion alla 3 i et band 1 dal. Bromelii Chlois Gothica eller Register på de öfter, Buskar, och träd, som wäza fring Götheborg 1694. 24 öre. Uspredikan öfwer Konung Carl den XI 16 öre. Afhandl. de Jure Patronatus uti Manuscript 16 öre. Dissertatio Synodalis De Sacram. in genere & de Baptismo in specie Lund 1685 i 12:o 20 öre.

Floranders Enka, boendes på Ryskogatan åt wällen, är med 4 barn uti sorsfattigdom, och desu om af skuldor ur skänd satt at försörja sig och de sina. Hon anhåller om medlidande människors hjelp i desse tryckande tider.

N:o 81 utkommer nästkommande Fredag.